

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

Huis van de Nederlandse Provincies
WERKPLAN 2024

INHOUD

03 | Inleiding

05 | HNP-bestuur

09 | Gezamenlijke dossiers

17 | Terugblik 2023

20 | Communicatie en
evenementen

22 | Comité van de Regio's

23 | Financiering 2024

24 | Afkortingenlijst

INLEIDING

De afgelopen jaren stonden voor de EU in het teken van crises en grote veranderingen, zoals de COVID19-pandemie, de oorlog in Oekraïne, de veranderende relatie met de VS en China en de energiecrisis. De Europese Commissie heeft hierop gereageerd met grote beleidspakketten. Er zijn investeringen gedaan in het herstel en de veerkracht van lidstaten na de pandemie; het REPowerEU-plan werd geïntroduceerd om de energietransitie te versnellen; de Commissie zette extra in op de Green Deal om klimaatverandering tegen houden; en er kwam een aanpak voor een versteviging van de strategische autonomie. Het effect van deze voorstellen is inmiddels te zien in de dagelijkse politiek.

“As with any election, it will be a time for people to reflect on the State of our Union and the work done by those that represent them. But it will also be a time to decide on what kind of future and what kind of Europe they want.” - Ursula von der Leyen

De huidige Commissie, onder leiding van voorzitter Ursula von der Leyen, heeft haar stempel gedrukt op de EU. De grote hoeveelheid aan beleidsvoorstellen kent zijn weerga niet in vergelijking met eerdere Commissies. In 2024 verandert het politieke landschap. Op 6 juni 2024 zijn de Europese Parlementsverkiezingen en loopt de ambtsperiode van de huidige Commissie af. Nederland krijgt in 2024 een nieuwe regering.

Huis van de Nederlandse Provincies

Het Huis van de Nederlandse provincies (**HNP**) is de vooruitgeschoven post van de twaalf provincies en het IPO in de EU. Elk jaar wordt een werkplan opgesteld, dat richtinggevend is voor de HNP-activiteiten in Brussel voor het komende jaar. Op 17 oktober 2023 presenteerde de Europese Commissie haar werkprogramma (**ECWP**) voor 2024. De basis voor het HNP-werkplan is enerzijds het ECWP 2024 en anderzijds de twaalf provinciale coalitieprogramma's.

Wat de nationale en Europese verkiezingen gaan brengen, is moeilijk te voorspellen, maar het is zeker dat er over een jaar een nieuwe politieke werkelijkheid is, met een nieuwe samenstelling van het Parlement, een nieuw college van Eurocommissarissen en een nieuw kabinet. Voor provincies betekent dit dat zij al moeten nadenken over de periode ná 2024: welke strategische inzet willen provincies nu leveren richting de Europese instellingen en de nationale politiek in voorbereiding op de periode 2024 - 2029? Het werkplan dat voor u ligt, richt zich daarom op komend kalenderjaar én op de periode 2024 - 2029.

INLEIDING

Opbouw werkplan

Het HNP-werkplan 2024 bevat een selectie van de doorlopende en nieuwe commissievoorstellen uit het ECWP die in 2024 centraal staan. Doordat de ambtsperiode van de huidige Commissie afloopt, is het ECWP 2024 korter dan normaal. De Commissie heeft 18 nieuwe beleidsinitiatieven op zes grote ambities gepresenteerd voor het jaar 2024: (1) klimaat, (2) digitalisering, (3) economie, (4) veiligheid en defensie, (5) vaardigheden en (6) democratisering. Daarnaast zijn er 154 lopende beleidsvoorstellen waarover moet worden besloten.

De HNP-analyse van het ECWP 2024 staat in een aparte bijlage. In de analyse wordt, voor zover bekend, de impact voor provincies en de te ondernemen acties beschreven van de diverse Commissievoorstellen, in relatie tot de HNP-dossiers. Hierbij wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Nieuwe voorstellen: Europese wetgevingsvoorstellen, richtinggevende strategieën & mededelingen voor de EU-beleidskoers.
- Doorlopende voorstellen: Dossiers die in de onderhandelingsfase zitten en waarover nog geen definitief besluit is genomen.

Op de geselecteerde wetgevende voorstellen en belangrijke Europese beleidsvisies is of wordt toegewerkt naar een gezamenlijke positie, die richtinggevend is voor vervolgacties. Deze vervolgacties bestaan doorgaans uit het opstellen van een *position paper*, inhoudelijke inzet voorbereiding richting de Europese instellingen en het verder monitoren, signaleren en actief opvolgen van een bepaald initiatief.

Naast het werkplan wordt het HNP-bestuur regelmatig voorzien van een stand van zaken door middel van actuele lobbyfiches.

HNP-BESTUUR

Het HNP wordt bestuurd door dertien provinciale bestuurders: één bestuurder per provincie en één bestuurder namens het Interprovinciaal Overleg (**IPO**). Het bestuur heeft een voorzitter, een vicevoorzitter en een penningmeester. De HNP-coördinator is de ambtelijk secretaris. Vijf bestuursleden zijn lid van het dagelijks bestuur, een bestuurslid is lid van de Raad van Toezicht van Kenniscentrum Europa Decentraal (**KED**) en een bestuurslid is lid van de Council of European Municipalities and Regions (**CEMR**).

De HNP bestuurders hebben portefeuilles en functies in relevante bestuurlijke adviescommissies (**BAC's**) van het IPO, waarin zij de rol van EU-adviseur vervullen. Daarbij zijn ze vast of plaatsvervangend lid van het Europees Comité van de Regio's (**CvdR**) en hebben ze de mogelijkheid tot het verkrijgen van rapporteurschappen binnen deze CvdR-commissies. Bij voorkeur wordt er in deze functies gekeken naar een mogelijke koppeling met de provinciale portefeuille.

Bestuurlijke HNP-dossierhouder

De bestuurlijke HNP-dossierhouder behartigt het gedefinieerde gezamenlijk belang op een van de HNP-dossiers en wordt daarin ondersteund door een HNP-ambtelijk dossierhouder en een HNP-werkgroep (dossiersteam). De bestuurlijke HNP-dossierhouder komt in actie wanneer het Brusselse beleidsproces om (re)actie vraagt of wanneer zaken vanuit de provincies moeten worden aangekaart in Brussel.

De bestuurlijke HNP-dossierhouders hebben beschikbaarheid in tijd om hun rol als dossierhouder te vervullen en de gezamenlijke provinciale belangen te behartigen bij de Europese instellingen en in Europese netwerken. Efficiënte combinaties tussen portefeuilles en functies versterken de provinciale lobby.

Zie hiernaast hoe de dertien HNP-bestuurders zich verdelen over de HNP-dossiers, lidmaatschappen van betreffende commissies in het CvdR, de IPO BAC's en het IPO-bestuur.

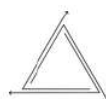
Dossierhouders Klimaat & Energie
Dossierhouders Digitalisering
Dossierhouders Regionale Economie
Dossierhouders Agrofood
Dossierhouders Duurzame & Gezonde Leefomgeving
Dossierhouders Circulaire Economie
Dossierhouders Mobiliteit

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

Europees Comité
van de Regio's

SEDEC
CIVEX
ENVE
ECON
NAT
COTER

BAC Ruimte en Leefomgeving
BAC Bereikbaarheid en
Infrastructuur
BAC Landelijk Gebied
BAC Klimaat en Energie
BAC Regionale Economie en Cultuur
BAC Financiën en Openbaar Bestuur
IPO Bestuur

ip Interprovinciaal Overleg
The Association of Dutch Provinces

HNP-BESTUUR

Arthur van Dijk (Interprovinciaal Overleg)

- Commissaris van de Koning Provincie Noord-Holland
- HNP-voorzitter
- Lid HNP dagelijks bestuur (IPO)
- Europa-adviseur in het IPO-bestuur
- Vast lid SEDEC-commissie CvDR
- Voorzitter Nederlandse CvDR-delegatie

Ans Mol (Provincie Gelderland)

- Gedeputeerde
- HNP-vicevoorzitter
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel Oost)
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Klimaat & Energie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Klimaat en Energie
- Plv. lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO-bestuur
- Vast lid ENVE-commissie CvDR

Wilfried Nielen (Provincie Zeeland)

- Gedeputeerde
- HNP-penningmeester
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel Zuid)
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid COTER-commissie CvDR

Mirjam Sterk (Provincie Utrecht)

- Gedeputeerde
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel West)
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Duurzame en Gezonde Leefomgeving (n.t.b.)
- Plv. lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Vast lid ENVE-commissie CvDR

Egbert van Dijk (Provincie Drenthe)

- Gedeputeerde
- Lid HNP dagelijks bestuur (Landsdeel Noord)
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Agrofood (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid NAT-commissie CvDR

HNP-BESTUUR

Friso Douwstra (Provincie Fryslân)

- Gedeputeerde
- Lid CEMR
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Circulaire Economie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Vast lid SEDEC-commissie CvDR

Elianne Demollin-Schneiders (Provincie Limburg)

- Gedeputeerde
- Lid Raad van Toezicht KED
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Digitalisering (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Klimaat en Energie
- Plv. lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Plv. lid CIVEX-commissie CvDR

Martijn van Gruijthuijsen (Provincie Noord-Brabant)

- Gedeputeerde
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Vast lid ECON-commissie CvDR

Mariëtte van Leeuwen (Provincie Zuid-Holland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Agrofood (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Vast lid NAT-commissie CvDR

Bram Schmaal (Provincie Groningen)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Duurzame en Gezonde Leefomgeving (n.t.b.)
- Voorzitter IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO-bestuur
- Plv. lid CIVEX-commissie CvDR

HNP-BESTUUR

Erwin Hoogland (Provincie Overijssel)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Mobiliteit (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
- Plv. lid ECON-commissie CvDR

Esther Rommel (Provincie Noord-Holland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Circulaire Economie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur

Jan Klopman (Provincie Flevoland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Regionale Economie (n.t.b.)
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- EU-adviseur en agendalid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid COTER-commissie CvDR

Het HNP-bestuur in Brussel (27 september 2023):

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

De twaalf provinciale collegeprogramma's, de IPO-agenda, de actuele Europese beleidsontwikkelingen en het ECWP 2024 zijn leidend voor de gezamenlijke prioritering van de provincies en daarmee voor de gezamenlijke dossiers van het HNP. De gezamenlijke dossiers sluiten aan op de kerntaken van de provincies.

Het grote aantal initiatieven, de onderwerpen, de complexiteit van het Europees beleidsproces en de Europese besluitvorming vragen om selectie en prioritering.

Binnen de gezamenlijke dossiers, ligt in 2024 vooral de nadruk op de strategische lobby voor de nieuwe Commissieperiode (2024-2029).

De gezamenlijke dossiers binnen het HNP hebben elk een HNP-werkgroep, een ambtelijke HNP-dossierhouder en een of twee bestuurlijke HNP-dossierhouders. Daarbij vindt er structureel afstemming plaats met het IPO om onder meer inhoudelijke standpunten te bepalen en de input vanuit de provincies te organiseren. Op doorsnijdende onderwerpen wordt synergie georganiseerd tussen de verschillende werkgroepen. Op inhoud wordt de samenwerking voortgezet met partners in het HNP.

Daarnaast kunnen andere onderwerpen door een individuele provincie of een aantal provincies worden opgepakt. Deze maken geen onderdeel uit van dit werkplan, zoals bijvoorbeeld het Fries als Europese minderheidstaal en het (puls-)visserijdossier.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Klimaat & Energie

Het jaar 2024 staat vooral in het teken van de nieuwe klimaatdoelen richting 2040, die het lopende nationale klimaatakkoord - ondertekend door de provincies - kunnen beïnvloeden.

In 2024 wordt het EU-actieplan voor windenergie verder behandeld. Dit werd op 24 oktober 2023 gepubliceerd. Een belangrijk onderwerp, omdat provincies bevoegd zijn voor het toewijzen van locaties van windparken.

Daarnaast wordt de afwikkeling van de voorstellen gemonitord: de interne elektriciteitsmarkt, energieprestatie gebouwen en de gemeenschappelijke regels rond hernieuwbare energie.

In 2024 is het doel om als lid van de CEMR een grotere rol te spelen op het vlak van energie.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Regionaal maatwerk en haalbaarheid wordt voorop gesteld bij de totstandkoming en uitvoering van het klimaatdoel voor 2024, als tussendoel richting 2050.
- Provincies pleiten voor voldoende financiering en mogelijkheden uit Europese programma's voor innovaties, technologische ontwikkeling, bottom-up projecten en pilots ter bevordering van de energietransitie.
- Provincies vragen aandacht voor meer kwalitatieve in plaats van kwantitatieve normering en doelstellingen inzake klimaat en energie. Dit om een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken, rekening houdend met de schaarse ruimte.
- Provincies vragen de Commissie om een versterking van de (grensoverschrijdende) energie-infrastructuur binnen de EU, om de verduurzaming van de energievoorziening te bevorderen en de afhankelijkheid van derde landen te verminderen.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Regionale Economie

In 2024 staan de volgende items op de agenda: de evaluaties van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en het Europees fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). Op deze evaluaties wordt inbreng geleverd, want ze zijn belangrijk voor het debat over de toekomst van Europese investeringsfondsen. Daarnaast gaat in 2024 het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK) van start met mogelijk nieuwe eigen EU-middelen.

In 2024 ligt de nadruk op de voorbereiding van de lobby voor behoud van het cohesiebeleid in de periode 2028-2034. Ten eerste wordt het mandaat voor deze lobby bestuurlijk herbevestigd, door een *position paper* te laten vaststellen in het IPO. Ten tweede wordt een aansprekende brochure gemaakt, waarin voorbeeldprojecten zijn opgenomen die tot stand zijn gekomen dankzij het EFRO.

Voor de lobby is het goed om als provincies de krachten te bundelen en hetzelfde geluid te laten horen. Het HNP zoekt daarom ook de samenwerking met andere belanghebbende partners, zoals de VNG en de Europa-brede #CohesionAlliance.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Minimaal behouden van het aandeel voor meer ontwikkelde regio's en voor overgangsregio's binnen structuurfondsen. Het initiatief 'do no harm to cohesion' blijven ondersteunen, maar de focus op uitsluitend armere lidstaten te keren.
- Er zijn meer middelen nodig voor Europese, interregionale samenwerking: in het bijzonder voor grensoverschrijdende, interregionale en transnationale samenwerking. Het instrument *Interregional Innovation Investments (I3)* moet worden behouden.
- Regionaal zeggenschap en maatwerking zijn nodig in de uitvoering van de programma's.
- Er zijn voldoende investeringsmiddelen nodig voor het realiseren van de klimaatopgave en groene transitie.
- Meer vereenvoudigde regelgeving voor een verbeterde implementatie.
- Verbeterde coherentie tussen het cohesiebeleid, de cohesiefondsen en het overige EU-beleid en instrumentarium.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Digitalisering

In 2024 worden er geen nieuwe, voor provincies relevante voorstellen vanuit de Commissie gedaan op dit dossier. De monitoring van relevante digitaliseringsvoorstellen wordt belegd binnen het dossier Regionale Economie. Zodat opgedane kennis, de structuren en de contacten beschikbaar zijn, als de Europese actualiteit hierom vraagt.

Digitalisering is de afgelopen jaren in iedere provincie belangrijker geworden. Er zijn tussen 2019 en 2023 veel Europese voorstellen verschenen - van artificiële intelligentie, tot data en cyberveiligheid. Wetgeving die (in)direct impact heeft op de provincies en waarop het HNP tijdig gemonitord, gesignaleerd en input heeft gegeven.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Aandacht bij de EU-instellingen voor een gebiedsgerichte invulling van de Europese ambities inzake digitalisering, met de nadruk op dat EU-wetgeving en kaders uitvoerbaar blijven voor provincies.
- Provincies vragen extra steun (financieel/ juridisch) voor de centrale rol die het mkb speelt in de regionale digitale transitie; ook gezien hun bijdragen aan het versterken van het regionaal verdienvermogen.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Agrofood

In 2024 worden een nieuwe Europese eiwitstrategie en (hoewel nog onzeker) een voorstel voor een juridisch kader voor duurzame voedselsystemen verwacht. Gezien het belang voor provincies, worden deze voorstellen nauwgezet gemonitord en opgevolgd om te beïnvloeden. Daarnaast wordt een evaluatie van de nitraatrichtlijn verwacht. In samenwerking met de werkgroep DGLO wordt hier input op geleverd.

In 2024 worden de laatste voorstellen van de 'van boer tot bord'-strategie en de biodiversiteitsstrategie uitonderhandeld door de Europese instellingen: de natuurherstelwet, de verordening betreffende nieuwe genomische technieken en het voorstel voor duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het HNP monitort dit.

Daarnaast monitoren we actuele ontwikkelingen in de EU over de status van beschermde diersoorten zoals wolven. In 2024 en 2025 zijn er momenten om het huidige gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) te evalueren, zodat hier lessen uit te trekken zijn voor het volgende GLB, na 2027. Indien die lessen in te zetten zijn voor een volgend GLB, zullen we hier aandacht voor vragen.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Bij de ontwikkeling van EU-beleid inzake duurzame voedselsystemen, vragen provincies aandacht voor de faciliterende rol die zij vervullen bij de realisatie van integrale voedselketens en de totstandkoming van kringlooplandbouw.
- Er moet ruimte zijn voor regio's om duurzame landbouw te bereiken met verschillende transitiepaden op maat, van innovatieve intensieve land- en tuinbouw tot extensieve, natuurinclusieve land- en tuinbouw.
- De administratieve lasten voor de landbouw in transitie moeten worden verlicht, om te zorgen dat er een verdienmodel blijft bestaan voor Europese boeren. Hierbij moet ook aandacht komen voor de bestaanszekerheid van de jonge, toekomstgerichte Europese boer en de stimulerende rol die regio's hierin kunnen spelen.
- Provincies constateren dat de EU in de uitwerking van het huidige GLB teveel stuurt op kwantitatieve doelen en bepleiten om kwalitatieve doelen en regionaal maatwerk voorop te stellen.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Duurzame en Gezonde Leefomgeving

In 2024 wordt een niet-wetgevend initiatief verwacht voor waterbestendigheid, gelinkt aan waterveiligheid, waterschaarste en droogte. Daarnaast komt er een evaluatie over de toepassing van het 'vervuiler betaalt'-principe en de impact hiervan op het milieu. Verder staat de evaluatie van de nitraatrichtlijn centraal. Het is belangrijk om hierop input te leveren als provincies, gezien de uitvoering van Nederlandse actieprogramma betreffende de nitraatrichtlijn (2022-2025).

De volgende dossiers worden verder behandeld in 2024 en nauwgezet gevolgd: de bodemmonitoringsrichtlijn, de herziening van de stoffenlijst (REACH), de richtlijn geïntegreerd waterbeheer, de luchtkwaliteitsrichtlijn en de richtlijn industriële emissies.

Onder de noemer van het Europese '*Blue deal*'-initiatief, wordt er aandacht gevraagd voor een overkoepelend EU-waterbeleid, dat waterschaarste, waterkwaliteit en droogte omvat. Het verwachte Commissievoorstel inzake de waterbestendigheid is hiervoor een belangrijk startschot. Dit initiatief raakt mogelijk aan de provinciale taken om te voorzien in een veilige en duurzame drinkwatervoorziening en het grondwaterbeleid. Provincies ondervinden daarnaast de gevolgen van structurele droogte.

De implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) krijgt extra aandacht, zodat Nederland op tijd voldoet aan de KRW-normen in 2027.

De negatieve effecten van verontreinigende stoffen en chemicaliën als glyfosaat en PFAS worden steeds duidelijker. In de EU wordt er gesproken over uniforme toepassingen van deze stoffen in EU-lidstaten om een gelijkspelveld te creëren. Dit vraagt om een standpunt van provincies.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Meer aandacht voor de implementatie en regionale uitvoerbaarheid van Europese milieuregelgeving.
- De milieupgaven voor bodem, water en lucht vertonen een dermate overlap, dat dit vraagt om meer EU-coördinatie en afstemming.
- Bij het implementeren van EU-milieubeleid op provinciaal niveau, moet er een juiste balans tussen landbouw, natuur, industrie, stad en land worden gevonden, met voldoende ruimte voor regionaal maatwerk.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Circulaire Economie

In 2024 worden geen nieuwe voorstellen verwacht inzake circulaire economie. De volgende onderwerpen worden het komend jaar verder behandeld: de wet kritieke grondstoffen, de kaderrichtlijn afval en de verordening verpakking en verpakkingsafval. Daarnaast zien we een positieve trend, namelijk dat circulaire economie als opgave steeds meer in andere beleidsopgaven wordt geïntegreerd.

2024 staat in het teken van de verdere implementatie van de Europese wetgeving over circulaire economie. Provincies willen de Commissie, mede door een bijdrage aan EU-consultaties en ervaringen uit de regio, voorzien van gerichte input. Hiervoor wordt met het IPO samengewerkt.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Kies voor een regionale aanpak van de circulaire transitie.
- Vergroot de marktkansen voor circulaire producten en promoot circulaire businesscases.
- Maak ruimte voor opschaling van circulaire innovaties.
- Maak afvalstoffenstromen (ook grensoverschrijdend) meer inzichtelijk.
- Meer samenhangend en geïntegreerd beleid is nodig voor de chemische industrie in relatie tot de circulaire economie.
- Er is meer aandacht nodig voor circulariteit. Zonder een grondstoffentransitie, komen de klimaatdoelen in de knel. Er wordt gekeken naar het ontwerp en de beginfase van circulaire economie, inclusief het design van producten en reparbaarheid. Dit zorgt voor afvalreductie en hierdoor neemt de vraag naar grondstoffen af.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

Mobiliteit

De Europese Commissie blijft in 2024 actief inzetten op initiatieven die voortkomen uit de slimme en duurzame mobiliteitsstrategie. Provincies volgen voorstellen gericht op gecombineerd transport tussen lidstaten, rapportagevereisten in transport en de mogelijke opvolging van een Europese fietsverklaring, die nog worden verwacht.

Door de Europese instellingen wordt er in 2024 vooral gewerkt aan de afronding van voorstellen die in een eerder stadium zijn gepresenteerd, zoals de herziening van het trans-Europese transportverordening (TEN-T) en een gemeenschappelijke Europese dataruimte voor mobiliteit.

De besluitvorming rondom TEN-T wordt naar verwachting in 2024 afgerond. Een transitie die hierbij belangrijk is, is de *modal shift*, waarbij vervoer over de weg zoveel mogelijk wordt vervangen door vervoer over spoor en water, om klimaatverandering en congestie aan te pakken. De monitoring van de besluitvorming wordt vervolgd en indien nodig zullen opnieuw lobbyacties plaatsvinden.

Daarnaast is in het bijzonder aandacht voor de versterkte rol van de stad en de bijbehorende vereisten voor stedelijke knooppunten, zoals de *Sustainable Urban Mobility Programmes* (SUMP).

In samenwerking met organisaties zoals ERRIN, POLIS en de CPMR-Noordzeecommissie, zetten de provincies in op beleid dat goed uitvoerbaar is voor provincies en regio's. Zo wordt er actief gemonitord en gesignaleerd op ontwikkelingen in 2024 rondom nieuw EU-beleid voor de fiets en initiatieven om 2024 het Europees jaar van de fiets te maken.

Inzet Commissiefase 2024-2029:

- Meer aandacht voor de implementatie en regionale uitvoerbaarheid van Europese transport wetgeving.
- Aandacht voor multimodaliteit in zowel verstedelijkte als plattelandsregio's met slim ruimtegebruik.
- Europese investeringen vanuit programma's, zoals de *Connecting Europe Facility* (CEF), om (grensoverschrijdende) bereikbaarheid te verbeteren.

TERUGBLIK 2023

Het HNP organiseert gedurende het jaar diverse evenementen en bijeenkomsten. Hiermee worden de contacten onderhouden met zowel de achterban in de provincies, als met het internationale netwerk van Europese instellingen, regio's, partners en koepelorganisaties in Brussel. In 2023 zijn er meerdere succesvolle evenementen georganiseerd vanuit het HNP. Dit naast lobbyactiviteiten in de gezamenlijke dossiers waarvan gedurende het jaar verslag wordt gedaan (HNP-lobbyfiches).

Themabijeenkomst: The future of plastics is now!

Samen met het European Chemical Regions Network, organiseerde de HNP-werkgroep Circulaire Economie op 9 februari op het HNP een bijeenkomst over het nieuwe EU-pakket voor plastics. De centrale vraag was: Hoe kunnen we op duurzame en circulaire wijze met plastics omgaan?

Verkiezingsdebat Provinciale Statenverkiezingen

Op 15 februari organiseerden het HNP en nieuwswebsite Brusselse Nieuwe een verkiezingsdebat rondom de PS-verkiezingen 2023. Zeven kandidaten voor de Eerste Kamer en kandidaat-statenleden debatteerden over onderwerpen die op regionaal, nationaal en Europees niveau spelen.

Verkiezingsavond Provinciale Statenverkiezingen

Samen met Holland House Brussels organiseerde het HNP op 15 maart een verkiezingsavond rondom de PS-verkiezingen 2023. Het hele Nederlandse netwerk in Brussel was uitgenodigd. De plaatsvervangend ambassadeur van Nederland in België deed het voorwoord.

Bezoek van Haagse provinciellobbyisten, IPO en BIJ12

Op 16 maart zijn de collega-provinciellobbyisten uit Den Haag en op 17 mei medewerkers van IPO en BIJ12 bij het HNP langs geweest. De Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, de Europese Commissie, het CvDR en Noordrijn-Westfalen werden eveneens bezocht.

TERUGBLIK 2023

Overhandiging HNP/VNG Europeaniseringsonderzoek

De Universiteit Utrecht onderzocht in opdracht van de VNG en het HNP hoe Nederlandse provincies en gemeenten inspelen op Europese integratie. De overhandiging aan de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, Hanke Bruins Slot, vond op 22 mei plaats.

Werkbezoek aan provincie Overijssel

Elk jaar brengt het HNP een werkbezoek aan een provincie. Op 29 en 30 juni werd de provincie Overijssel bezocht, waar de innovatiecentra Polymer Science Park en Perron 038 werden bezocht. Tot slot ging het HNP op koesafari. De bezochte projecten ontvangen EU-subsidies.

Themabijeenkomst: De toekomst van cohesiebeleid

Samen met de VNG, organiseerde de HNP-werkgroep Regionale Economie op 14 september een bijeenkomst over de toekomst van het Europese cohesiebeleid. Het doel was de belangen in kaart te brengen, om zo tot een gezamenlijk standpunt voor de periode na 2027 te komen.

HNP & ITEM Side Event: Duurzame Mobiliteit

Op 27 september kwamen Europese politici, experts, beleidsmakers en studenten samen om te discussiëren over de toekomst van duurzame infrastructuur en mobiliteit in Nederland, België en Duitsland. Het HNP organiseerde dit event met het ITEM-expertisecentrum.

Ochtendbijeenkomst met het Rijk (EWRC)

Tijdens de jaarlijkse Europese Week van Regio's en Steden (EWRC) in Brussel kwamen politici uit gemeenten en provincies op 11 oktober bijeen op de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU (PV NL EU) voor een ochtendbijeenkomst met het HNP.

TERUGBLIK 2023

EU-introductieprogramma voor provincies (EWRC)

Op 11 oktober ging het EU-introductieprogramma van start voor provinciebestuurders, statenleden en medewerkers. Het HNP lanceerde het digitale "HNP EU-handboek", een handzame tool dat dient als vertrekpunt voor informatie over de EU én de provinciale inzet in de EU.

“Meet the Dutch Provinces & Partners” (EWRC)

Het HNP organiseerde samen met zijn zeven partners een grote netwerkavond op 11 oktober. Met 500 aanwezigen uit Nederlandse provincies en het Brusselse netwerk, was het een succes. Diederik Samsom, kabinetschef van Eurocommissaris Wopke Hoekstra, was de *keynote* spreker.

Naast evenementen, heeft het HNP in 2023 actief input geleverd op CvdR-adviezen, door de Nederlandse rapporteurs op de betreffende adviezen te ondersteunen.

Advies: Uitvoering herstel- en veerkrachtfaciliteit

Op 8 februari werd het advies van Rob Jonkman, wethouder van de gemeente Opsterland, over het evaluatieverslag over de uitvoering van de herstel –en veerkrachtfaciliteit unaniem aangenomen in het CvdR. Het IPO, het HNP en de VNG hebben succesvol samengewerkt en gebruik gemaakt van elkaars expertise. Zo was de expert van HNP-huize.

Advies: “Do no harm to cohesion”-principe

Op 24 mei stemde het CvdR unaniem in met het advies over het “do no harm to cohesion”-principe, van Michiel Rijsberman, voormalig gedeputeerde voor de provincie Flevoland. Het principe wordt mogelijk in al het EU-beleid opgenomen. Dit heeft impact op innovatieprogramma’s, die momenteel op ‘excellentie’ zijn gebaseerd.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

In 2023 zijn de vruchten geplukt van de verstevigde inzet op de communicatie, intern en extern. Hierdoor heeft het HNP zijn zichtbaarheid (in de EU én in Nederland) en het netwerk vergroot. In aanloop naar een tijd van verkiezingen en veranderingen, is het van belang dat de zichtbaarheid en het netwerk worden ingezet om de provinciale EU-belangen te behartigen, nu ideeën over de toekomst van Europa nog in de maak zijn.

Interne informatievoorziening

De online, integrale werkomgeving in Teams is volledig uitgebouwd. De interne uitwisseling van informatie is daardoor verder geprofessionaliseerd. Het is voor nieuwe HNP-collega's en collega's in de provinciehuizen en op het IPO makkelijker geworden om aan te haken bij het werk van het HNP. Dit gebeurt nu op grote schaal, mede door het bezoek van de provincielobbyisten, het IPO en BIJ12 aan het HNP. Sinds de pandemie weten medewerkers elkaar beter te vinden, wat in 2024 goed is te gebruiken voor de strategische lobby en in de promotie van HNP-evenementen.

De HNP Radar biedt een overzicht van lopende activiteiten van de Commissie, het Parlement, de Raad en het CvdR op de gezamenlijke dossiers. De Radar is in 2023 verder uitgebouwd en inmiddels een vast onderdeel van het wekelijkse HNP-werkoverleg. Er loopt een pilot met de HNP-werkgroepen Agrofood en DGLO om de Radar interactief te maken en daarmee de interne informatievoorziening verder te voeden. In 2024 wordt de interactieve Radar beschikbaar voor alle HNP-werkgroepen.

Er is een extern en intern onderzoek gedaan naar de digitale toegankelijkheid van de website van het HNP, in overeenstemming met de huidige wetgeving voor online overheidsdiensten. Op basis van deze uitkomsten, wordt de website in 2024 aangepast. De website moet voor het einde van 2024 (grotendeels) digitaal toegankelijk zijn.

Externe zichtbaarheid

Om de nieuwe statenleden en bestuurders een handzame tool te bieden om meer over de EU en de provinciale inzet te weten te komen, heeft het HNP tijdens de EWRC de eerste editie van het digitale “HNP EU-Handboek” gepresenteerd. In 2024 wordt het handboek geëvalueerd op het gebruik en de inhoud.

In samenwerking met Statenlidnu, wordt het handboek een standaard onderdeel van het inwerkprogramma van statenleden. Daarbij denkt het HNP mee over het vergroten van EU-bewustwording en kennis bij Statenleden. Hierbij wordt gedacht aan het leveren van input voor een EU-workshop, waarin Statenleden kennis maken met EU-beleid, financiering of de invloed van Europa op de provincies. Statenleden worden via reguliere kanalen op de hoogte gehouden van HNP- en EU gerelateerde activiteiten.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

De inzet van sociale media is sinds 2023 versterkt en heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal volgers. In 2024 laat het HNP de aanwezigheid op sociale media verder groeien en zal deze zichtbaarheid inzetten voor de gezamenlijke, provinciale lobby.

In 2023 lieten we de COVID19-pandemie achter ons en was er veel mogelijk. Dit heeft geleid tot een flink aantal evenementen en bijeenkomsten (zie Terugblik). Hierdoor is het netwerk verder uitgebreid en vormt een goede basis om in 2024 te benutten. Het grootste HNP-evenement vond plaats tijdens de EWRC: zo'n 300 statenleden, provinciebestuurders en provincied medewerkers kwamen naar Brussel voor een HNP EU-introductieprogramma. 's Avonds sloten 200 genodigden uit het Brusselse netwerk aan. Het was voor het eerst dat provincies gezamenlijk met hun zeven partners een netwerkevenement in de EWRC organiseerden. Er zijn veel nieuwe contacten gelegd.

Evenementen 2024

Het voornemen is om tijdens de EWRC 2024 een inhoudelijk programma te verzorgen voor provinciebestuurders en statenleden over de Europese actualiteit en provinciale inzet. Ook wordt een gezamenlijk netwerkevenement voorbereid. Er wordt opnieuw een ochtendbijeenkomst met de PV NL EU georganiseerd tijdens de EWRC 2024.

In aanloop naar het Provinciale Statenverkiezingsdebat op 15 februari 2023, is in samenwerking met nieuwswebsite Brusselse Nieuwe en het Europees Parlement een podcastreeks gemaakt. De ervaringen worden in 2024 gebruikt om wederom met Brusselse Nieuwe een podcastreeks te maken, nu in aanloop naar de Europese Parlementsverkiezingen op 6 juni 2024. Regionale politici worden uitgenodigd. Als afsluiter van de podcastreeks, organiseert het HNP op 16 mei 2024 een Europees Verkiezingsdebat bij het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid in Hilversum met de Nederlandse EP-lijsttrekkers. Moderator is Twan Huys. Het HNP staat in contact met de NPO over een live uitzending.

Na de Europese Parlementsverkiezingen, zal het HNP de banden met het Europees Parlement aanhalen. Een bijeenkomst op het HNP wordt voorzien voor alle verkozen Nederlandse Europarlementariërs en hun medewerkers. Dit is een uitgelezen moment elkaar beter te leren kennen. Zij zijn welkom op de HNP-evenementen tijdens de EWRC.

Verder worden de HNP-themabijeenkomsten voortgezet. Deze dienen specifiek om de provinciale lobby te versterken, door standpunten op EU-dossiers te verzamelen voor de periode 2024-2029 en Europese, nationale en decentrale actoren samen te brengen.

EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Het Europees Comité van de Regio's is het adviesorgaan waar lokale en regionale overheden hun stem laten horen in het besluitvormingsproces van de EU.

De Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad raadplegen het Comité over nieuwe voorstellen op terreinen die raken aan lokaal en regionaal beleid. Zo bereidt het Comité adviezen voor op het gebied van milieu, economische en sociale cohesie, grensoverschrijdende samenwerking, (trans-Europees) transport, volksgezondheid, onderwijs en cultuur, werkgelegenheid en sociaal beleid. Daarnaast kan het Comité ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen.

Het Comité bestaat uit 329 lokale en regionale vertegenwoordigers, die voor een periode van vier jaar worden benoemd door de Raad.

Nederlandse delegatie

Nederland heeft twaalf leden en twaalf plaatsvervangende leden die zitting hebben in het Comité. De helft daarvan bestaat uit provinciale bestuurders, de andere helft wordt gevormd door gemeentelijke bestuurders. Arthur van Dijk, de HNP-voorzitter en Commissaris van de Koning, is voorgedragen als nieuwe voorzitter van de Nederlandse delegatie. De vicevoorzitter is Ellen Nauta, burgemeester van de gemeente Hof van Twente. De delegatie wordt ondersteund door twee ambtelijke delegatie-coördinatoren vanuit het IPO en de VNG.

De Nederlandse delegatie werkt op basis van een eigen jaarplan en werkkalender met gezamenlijke dossiers voor de huidige mandaatperiode 2020-2025. De Nederlandse delegatie heeft de laatste jaren meerdere rapporteurs geleverd voor het opstellen van inhoudelijke adviezen, die aansluiten bij de prioriteiten van het HNP. Deze werkwijze wordt in 2024 gecontinueerd.

FINANCIERING 2024

Baten (€)	
Bijdragen provincies en IPO	€930.046
Bijdragen geassocieerde partners	€95.085
Onttrekking aan de vervangingsreserve	€48.200
Totaal	€1.073.331

Bijdrage (€) per statutair lid	
IPO	€71.542
Noord-Holland	€71.542
Zuid-Holland	€71.542
Utrecht	€71.542
Flevoland	€71.542
Groningen	€71.542
Fryslân	€71.542
Drenthe	€71.542
Gelderland	€71.542
Overijssel	€71.542
Zeeland	€71.542
Noord-Brabant	€71.542
Limburg	€71.542

Lasten (€)	
Huisvestingskosten	€518.700
Personeelsgebonden kosten	€295.600
Gezamenlijke activiteiten	€72.804
ICT	€74.400
Informatieverzameling / Info-abonnementen	€40.000
Accountant	€17.800
Afschrijvingskosten	€48.200
Storting vervangingsreserve	€1.827
Storting bestemde fondsen	€4.000
Totaal	€1.073.331

Bijdrage (€) per geassocieerde partner	
FoodNL	€9.509
NG4	€28.527
ECRN	€19.018
NBTC	€19.018
UASNL	€9.509
Drie Twentse steden	€9.509

EUROPESE AFKORTINGENLIJST

Het Europese werkveld voor provincies kent een eigen set van afkortingen en jargon. De meest voorkomende afkortingen worden hier uitgelegd.

- **AAC** - Ambtelijke Adviescommissie van het IPO.
- **BAC** - Bestuurlijke Adviescommissie van het IPO.
- **CEMR** - Council of European Municipalities and Regions, netwerkorganisatie van lokale en regionale overheden in de EU.
- **CPMR** - Conference of Peripheral Maritime Regions, netwerkorganisatie voor maritieme regio's in de EU.
- **CvdR** - Europees Comité van de Regio's, officieel adviesorgaan in het besluitvormingsproces van de EU, waar lokale en regionale overheden in deelnemen. Regionale en lokale politici organiseren zich in de verschillende commissies en komen zo tot adviezen.
  - **CIVEX** - Commissie Burgerschap, Governance, Institutionele en Externe Aangelegenheden
  - **COTER** - Commissie Territoriale Samenhang en EU-begroting
  - **ECON** - Commissie Economisch Beleid
  - **ENVE** - Commissie Milieu, Klimaatverandering en Energie
  - **NAT** - Commissie Natuurlijke Hulpbronnen
  - **SEDEC** - Commissie Sociaal Beleid, Onderwijs, Werkgelegenheid, Onderzoek en Cultuur
- **DG's** - Directoraten-Generaal, de “ministeries” van de Europese Commissie die het Europese beleid ontwikkelen. Een DG staat onder leiding van een directeur-generaal.
- **EC** - Europese Commissie, ook wel de Commissie of het College genoemd. De Europese Commissie heeft het initiatiefrecht binnen de Europese besluitvorming en bestaat uit 27 Eurocommissarissen, uit elke lidstaat één.
- **ECRN** - European Chemical Regions Network, geassocieerd HNP-partner.
- **ECWP** - Werkplan van de Europese Commissie, dat elk jaar verschijnt.
- **EP** - Europees Parlement, het enige direct verkozen EU-orgaan. Samen met de Raad, vormt het EP de wetgevende macht in de EU: ze keuren nieuwe wetgeving goed.
- **ERRIN** - European Regions Research and Innovation Network, netwerkorganisatie voor innovatieve regio's in de EU.
- **EU** - Europese Unie, een supranationale/intergouvernementele organisatie die uit 27 Europese lidstaten bestaat en Europees beleid maakt.
- **EWRC** - Europese Week van Regio's en Steden, het grootste jaarlijkse evenement in Brussel gewijd aan regionaal beleid. Het vindt half-oktober plaats.

EUROPESE AFKORTINGENLIJST

- **Food NL** - Alliantie van drie triple helix agrifood-regio's in Nederland (Agrifood Capital, Greenport Venlo en Regio Foodvalley), geassocieerd HNP-partner.
- **HNP** - Huis van de Nederlandse Provincies, de vooruitgeschoven post van de twaalf provincies en het IPO in de EU (Brussel).
- **IPO** - Interprovinciaal Overleg, behartigt de gezamenlijke belangen van de twaalf provincies in Nederland (Den Haag).
- **ITEM** - Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility, het expertisecentrum van de Universiteit Maastricht voor grensoverschrijdende samenwerking en partner van het HNP.
- **KED** - Kenniscentrum Europa Decentraal, de juridische vraagbaak voor Nederlandse decentrale overheden over Europees recht en beleid.
- **NBTC** - Nederlands Bureau voor Tourisme & Congressen, geassocieerd HNP-partner.
- **NG4** - Cities Northern Netherlands EU Office, geassocieerd HNP-partner.
- **POLIS** - Netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken om innovatieve technologieën en beleid voor lokaal vervoer te ontwikkelen.
- **Plv.** - Plaatsvervangend
- **PV NL EU** - Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, de Nederlandse "ambassade" voor de EU in Brussel.
- **Raad** - De Raad van de EU, ook wel de Raad van Ministers genoemd. De Raad bestaat uit tien verschillende configuraties, per onderwerp komen de betreffende 27 vakministers bijeen. De Raad vormt met het EP de wetgevende macht.
- **UASNL** - Universities of Applied Sciences Netherlands, het Europese samenwerkingsverband van negentien Nederlandse hogescholen, geassocieerd HNP-partner.
- **VNG** - Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de belangenorganisatie en het kennisplatform voor alle Nederlandse gemeenten.
- **UvW** - Unie van Waterschappen, de koepel van de Nederlandse waterschappen.

Het HNP-werkplan 2024 is vastgesteld door het
HNP-bestuur op 30 november 2023.